

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

Ghid pentru Obținerea Certificatului de Handicap în România

Tipurile de handicap

Există 10 tipuri de handicap conform legislației românești: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare.

Grade de handicap

În funcție de stadiul de severitate, se atribuie unul dintre cele 4 grade de handicap: ușor, mediu, accentuat sau grav.

Comisii de evaluare și încadrare în grad de handicap

Procesul de evaluare sau reevaluare pentru stabilirea încadrării în grad de handicap se realizează de Serviciul de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap (SECPAH) și Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap (CEPAH) din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) unde persoana are domiciliul.

Serviciul de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap (SECPAH) recomandă încadrarea sau neîncadrarea, respectiv menținerea în grad de handicap a unei persoane, precum și măsurile de protecție și programul de reabilitare și integrare socială.

Recomandarea este analizată de Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap (CEPAH) care eliberează certificatul de încadrare în grad și tip de handicap și Programul de Reabilitare și Integrare Socială (PIRIS)

Procesul de evaluare se realizează integrat, luând în considerare perspectiva medico-psiho-socială.

Dosarul de evaluare

Orice cetățean român, cetățean al altui stat sau persoane fără cetățenie, pe perioada în care are domiciliul sau reședința în România poate obține un certificat de încadrare în grad și tip de handicap dacă îndeplinește criteriile legale;

Dosarul pentru evaluarea în grad de handicap poate fi depus sau trimis prin poștă (scrisoare recomandată) sau prin e-mail la registratura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) sau la registratura primăriei din localitatea unde este domiciliul;

Strada General Constantin Budișteanu nr. 28C, etaj 1, sector 1, București, CP 010773
Telefon: 0314338090
E-mail: registratura@anpd.gov.ro Web: anpd.gov.ro

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), informațiile referitoare la datele cu caracter personal cuprinse în acest document sunt confidențiale. Acestea sunt destinate exclusiv persoanei/persoanelor menționate ca destinatar/destinatari și altor persoane autorizate să-l primească. Dacă ați primit acest document în mod eronat, vă adresăm rugămintea de a returna documentul primit, expeditorului

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

Având în vedere situația persoanelor strămutate din Ucraina, Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte din cadrul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD) a emis Instrucțiunea metodologică nr. 2/2022, care este aplicabilă doar cetățenilor ucraineni din motivele invocate în aceasta.

Așa cum se menționează în instrucțiunea metodologică nr. 2/2022, pentru cetățenii ucraineni care solicită evaluarea în vederea încadrării într-un grad de handicap, sunt necesare următoarele documente:

- Un document din care să reiasă că aceștia au drept, cel puțin temporar, de ședere în România (permis de ședere); În ceea ce privește specificarea unei adrese de domiciliu, necesare procesului de evaluare a persoanei, precizăm faptul că se pot accepta una din următoarele variante:
 - Adeverința pe propria răspundere emisă de Inspectoratul General pentru Imigrări;
 - Adeverința emisă de o autoritate locală, care să ateste domiciliul persoanei;
 - Declarație notarială legalizată și tradusă.
- Referat de la medicul specialist cu descrierea stării prezente, tratament urmat, bilet de ieșire din spital (dacă e cazul), alte investigații paraclinice, etc.
- Prezentarea documentelor din care să reiasă istoricul medical al afecțiunii (scrisoare medicală eliberată de medicul de familie, certificate anterioare de încadrare în grad de handicap, referate medicale, fișă medicală, bilete ieșire din spital, etc.);
- Toate documentele prezentate este necesar să fie traduse în limba română și legalizate;
- Pentru situația în care, în raport cu afecțiunile pe care persoana le prezintă, este necesară prezentarea documentelor care să ateste debutul precoce al afecțiunii/afecțiunilor, iar persoana se află în imposibilitatea de a le prezenta, din motive obiective, raportat la contextul din care aceasta provine (refugiat dintr-o țară aflată în conflict armat, aceasta constituind o situație neprevăzută și care creează o vulnerabilitate suplimentară), procedura de urmat în această situație este derogarea de la prevederile Ordinului nr. 762/1992/2007 cu modificările și completările ulterioare, prin completarea de către persoana solicitantă a unei declarații pe propria răspundere cu privire al istoricul medical și debutul afecțiunii.

Referitor la veniturile realizate de persoană în țara de origine, precum și la dovada faptului că persoana a beneficiat sau nu de o formă de protecție socială (certificat de încadrare în grad de handicap) pe teritoriul Ucrainei, precizăm că acest lucru poate fi solicitat în măsura în care poate fi realizabil având în vedere situația de conflict militar în care se află Ucraina. În cazul în care persoana nu poate prezenta cele menționate anterior, aceasta poate completa o declarație pe propria răspundere.

Prestațiile sociale de care pot beneficia persoanele cu dizabilități, respectiv indemnizația lunară și bugetul personal complementar, pot fi acordate indiferent de venituri, Legea nr. 448/2006 neprecizând situații particulare transfrontaliere.

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

Evaluarea și încadrarea în grad de handicap

- SECPAH verifică dosarul și, în termen de 5 zile lucrătoare, va comunica data planificată la care trebuie persoana să se prezinte fizic la sediul DGASPC în vederea evaluării;
- Evaluarea poate fi efectuată și la domiciliu dacă ancheta socială și scrisoarea medicală de la medicul de familie menționează faptul că persoana este nedeplasabilă;
- Evaluarea va avea loc în maxim 60 de zile de la înregistrarea dosarului. În cazul unui dosar incomplet, se va solicita completarea dosarului cu documentele necesare, până la data stabilită pentru evaluare;
- Evaluarea se finalizează cu un Raport de evaluare complexă care cuprinde recomandarea de încadrare sau neîncadrare și propunerea de Program individual de reabilitare și integrare socială (PIRIS);
- Dosarul va fi trimis apoi către Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap (CEPAH), care îl va analiza și soluționa în maxim 15 zile lucrătoare de la data referirii. CEPAH poate solicita documente suplimentare în unele situații.
- Certificatul de încadrare în grad de handicap se trimite prin poștă, cu confirmare de primire, la domiciliul persoanei.

Contestarea certificatului

Comisia superioară din cadrul ANPDPD are activitate decizională în soluționarea contestațiilor la certificatele de încadrare în grad și tip de handicap, emise de Comisiile de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap și desfășoară activități de coordonare metodologică și de monitorizare a activității de evaluare și încadrare în grad și tip de handicap.

Contestațiile la certificatele de încadrare în grad de handicap se pot depune în termen de **30 de zile** de la eliberarea certificatului prin una dintre modalitățile enumerate mai jos:

- la secretariatul Comisiei Superioare la adresa de email contestatie@anpd.gov.ro;
- direct la sediul ANPDPD prin poștă la adresa General Constantin Budișteanu nr. 28C, etaj 1, sector 1, București, CP 010773;
- la secretariatul Comisiei de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap care a eliberat certificatul de încadrare în grad de handicap;

Termenul de soluționare a contestațiilor este de **60 de zile lucrătoare**.

Valabilitatea certificatului

CEPAH decide, în funcție de criteriile medicopsihosociale, ce perioadă de valabilitate are certificatul de încadrare în grad și tip de handicap.

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

În cazul în care certificatul de încadrare în grad și tip de handicap expiră, trebuie să se depună un nou dosar de evaluare cu 60 de zile înainte de expirarea valabilității

Pentru persoanele cu handicap a căror afecțiune a generat deficiențe funcționale și/sau structural-anatomice într-un stadiu ireversibil și care nu pot urma programe de recuperare, CEPAH stabilește un termen permanent de valabilitate a certificatului fără a fi necesară prezentarea persoanelor la reevaluările periodice.

Persoanele care urmează să împlinească vârsta de 18 ani trebuie să solicite evaluarea conform procedurii menționate mai sus deoarece noul certificat va fi eliberat la împlinirea vârstei de 18 ani.

Beneficii si facilități

Drepturi la asistență socială

- Dreptul la asistență socială sub formă de servicii sociale se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, pe baza actelor doveditoare
- Cererea pentru acordarea dreptului la servicii sociale se înregistrează la autoritatea administrației publice locale în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu dizabilități.
- Cererea și actele doveditoare se depun spre înregistrare de persoana cu handicap, familia sa, reprezentantul legal, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu dizabilități.
- Persoanele adulte cu handicap beneficiază de servicii sociale acordate: la domiciliu, în comunitate, în centre de zi și centre rezidențiale, publice sau private.
- Sub forma prestațiilor sociale se acordă din oficiu, pentru persoanele posesoare de certificat de încadrare în grad de handicap.
- Dreptul la prestații sociale se acordă începând cu luna următoare celei în care persoana a fost încadrată în grad de handicap, se efectuează automat pe toată perioada valabilității certificatului și încetează cu luna următoare celei în care persoana nu mai este încadrată în grad de handicap sau, după caz, a depunerii cererii de renunțare la prestații sociale.
- Nu se fac plăți pentru perioada soluționării cererii de evaluare și încadrare în grad și tip de handicap.
- În situația în care persoana încadrată în grad de handicap nu dorește să beneficieze de prestații sociale poate depune cerere în acest sens.

Beneficii pentru persoane adulte cu handicap grav

- Indemnizație lunară, indiferent de venituri, în cuantum de 419 lei – 70% din Indicatorul Social de Referință (ISR), (începând cu 01.03.2022);
- Buget personal complementar lunar, indiferent de venituri, în cuantum de 180 lei – 30% din ISR (începând cu 01.03.2022);

Strada General Constantin Budișteanu nr. 28C, etaj 1, sector 1, București, CP 010773
Telefon: 0314338090
E-mail: registratura@anpd.gov.ro Web: anpd.gov.ro

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), informațiile referitoare la datele cu caracter personal cuprinse în acest document sunt confidențiale. Acestea sunt destinate exclusiv persoanei/persoanelor menționate ca destinatar/destinatari și altor persoane autorizate să-l primească. Dacă ați primit acest document în mod eronat, vă adresăm rugămintea de a returna documentul primit, expeditorului

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

- Indemnizație de însoțitor în cuantum de 1898 lei (începând cu 01.01.2023) sau angajare asistent personal (pentru persoanele încadrate cu deficiență „grav – cu asistent personal”);
- Gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 24 călătorii pe an calendaristic sau decont carburant în cuantum de 1500 lei;
- Gratuitate pe toate liniile cu transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață;
- Decont abonament lunar metrou cu număr nelimitat călătorii.

Beneficii pentru persoane adulte cu handicap accentuat

- Indemnizație lunară, indiferent de venituri, în cuantum de 317 lei – 53% din ISR (începând cu 01.03.2022);
- Buget personal complementar lunar, indiferent de venituri, în cuantum de 132 lei – 22% din ISR (începând cu 01.03.2022);
- Gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 12 călătorii pe an calendaristic sau decont carburant în cuantum de 750 lei;
- Gratuitate pe toate liniile cu transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață;
- Decont abonament lunar metrou cu număr nelimitat de călătorii

Beneficii pentru persoane adulte cu handicap mediu

- Buget personal complementar lunar, indiferent de venituri, în cuantum de 72 lei – 12% din ISR, (începând cu 01.03.2022).

Facilități

- Asigurarea în sistemul de sănătate;
- Bilete de tratament balnear gratuit;
- Locuri gratuite de parcare în locurile publice special amenajate pentru persoanele cu dizabilități sau reprezentanții legali ai acestora;
- Scutire de la plata tarifului de utilizare a rețelelor de drumuri naționale în baza rovinietei;
- Facilități de transport (gratuitate la mijloacele de transport în comun de suprafață, decont METROU, bilete de călătorie interurbană) pentru însoțitorii adulților cu handicap auditiv și mental accentuat, în prezența acestora, pe baza anchetei sociale; pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav și pentru asistenții personali profesioniști ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat
- Decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul;

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

- Acces la orice formă de educație, indiferent de vârstă, în conformitate cu tipul, gradul de handicap și nevoile educaționale;
- Reducerea vârstei standard de pensionare, pentru persoanele aflate în câmpul muncii;
- Dispozitive medicale, tehnologii asisive;
- Credit cu dobânda suportată din bugetul de stat pentru achiziționarea unei mașini sau adaptarea locuinței în funcție de nevoi;
- Facilități fiscale:
 - Scutirea de la plata impozitului/taxei pe clădiri -art. 456 alin. (1) lit.t) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,
 - Scutirea de la plata impozitului/taxei pe teren –art. 464 alin. (1) lit.t) din Codul fiscal
 - Scutirea de la plata impozitului pe mijloacele de transport – art. 469 alin.(1) lit.b) din Codul fiscal
- Facilitățile se acordă:
 - Pentru clădirea folosită ca domiciliu, terenul aferent clădirii de domiciliu, mijlocul de transport, aflate în proprietatea sau coproprietatea persoanelor cu handicap grav sau accentuat și a persoanelor încadrate în gradul I de invaliditate, respectiv a reprezentanților legali, pe perioada în care au în îngrijire, supraveghere și întreținere persoane cu handicap grav sau accentuat și persoane încadrate în gradul I de invaliditate începând cu data de 1 ianuarie a anului fiscal, persoanelor care dețin documente justificative emise până la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior și care sunt depuse la compartimentele de specialitate ale autorităților publice locale, până la data de 31 martie, inclusiv.
- Facilități de locuire:
 - Acordarea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ-teritoriale ale acestuia;
- Persoanele cu handicap grav beneficiază de următoarele drepturi:
 - Acordarea unei camere de locuit, suplimentar față de normele minimale de locuit prevăzute de lege, pe baza contractelor de închiriere pentru locuințele care aparțin domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale ale acestuia;
 - Scutirea de la plata chiriei pentru suprafețele locative cu destinație de locuințe deținute de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale ale acestuia și care sunt în folosința acestor persoane- de această facilitate beneficiază și adultul cu handicap accentuat
Beneficiază de aceste facilități și familia sau reprezentantul legal pe perioada în care are în îngrijire un copil ori un adult cu handicap grav.
- Acces gratuit sau subvenționat parțial la evenimente culturale, sportive și de petrecere a timpului liber pe național și pe plan european, în țările Slovenia, Cipru, Belgia, Italia, Estonia, Finlanda, Malta pe baza Cardului European pentru Dizabilitate.